

Szakmai látogatás Kárpátalján

Lázár Károly, Ecker Gabriella

A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület nagy jelentőséget tulajdonít azoknak a szakmai kapcsolatoknak, amelyek a hazai és a külföldi – ezen belül a határon túli, magyarok lakta területeken működő – vállalkozások között létrejöhetnek. Ennek jegyében szervezte meg a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Ipari Tagozatának együttműködésével 2014. szeptember 8–9-én azt a kárpátaljai szakmai kirándulást, amelynek alkalmából két ruhagyár és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola meglátogatására került sor, továbbá találkozhattunk ottani vállalkozókkal. A látogatás sikeres lebonyolítását nagymértékben segítette a beregszászi magyar konzul, *Mányi István*, valamint felesége, *dr. Walek Gabriella*, a Magyarországi Nemzeti Divat Liga elnöke, továbbá *dr. Medgyessy Ildikó*, az Elegant Design Zrt. elnök-vezérigazgatója, a BKIK Ipari Tagozat Textil- és Ruhaipari Szakmai Osztályának elnöke, akiknek ez úton is köszönetet mondunk aktív közreműködésükért.

Beregszász

Első utunk a **TOV Ukrán Abiteksz** – Ukrán Abitex Kft. – ruhagyárba vezetett, ahol *Lidia Ivanivna Dunkovszka* igazgatónő fogadta a magyar csoportot. Nyelvi probléma nem volt: a gyárban nagyon sokan beszélnek magyarul – mint elmondták, a 350 munkavállaló mintegy háromnegyede magyar nemzetiségű. A vállalat egy magyar cég tulajdonában van és olasz megrendelők számára, bér munkában készít magas színvonalú, márkás (Allegr, Benetton, Mabrun, Penterey) férfi- és női felsőruházati termékeket: kabátokat, ruhákat, nadrágokat, dzsekiket, sportruházati cikkeket. A beszélgetés során szóba került a szakember utánpótlás kérdése is. A gyárban még dolgoznak régi szakemberek, de érkeznek fiatalok is, akik itt a gyárban tanulják meg a szakmát. A fluktuáció itt is elég sok gondot okoz.

A gyárlátogatást követően a **beregszászi magyar konzulátus** látta vendégül a csoportot. *Szalipszki Endre*, a 2014. szeptember 1-jével újonnan kinevezett főkonzul foglalta össze a konzulátus terveit a magyar-

Látogatás a Szóttés Múzeumban

ukrán kulturális és gazdasági kapcsolatok fejlesztési elképzeléseiről, majd a *Kárpátaljai Magyar Vállalkozók Szövetsége* elnökével, *Virág Lászlóval* és néhány ottani vállalkozóval találkozhattunk. A Kárpátalján dolgoztató magyar vállalkozók elégedettek az ottani munka minőségével, eredményeivel, amit a vám ügyintézésben korábban fennálló nehézségek némi enyhítése is elősegített. Hangsúlyozták, hogy Kárpátalján teljesen normálisan, biztonságosan zajlik az élet és a térség vállalkozásai várják mind a magyar szakmai partnereket, mind pedig a turistákat. A találkozón megkaptuk a Kárpátalján működő textil- és ruhaipari vállalatok címjegyzékét, ez az érdeklődők számára a TMTE titkárságán rendelkezésre áll.

Beregszászi programunk harmadik állomása a **II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola** volt. Az intézetet 1994-ben alapították a magyar felsőoktatás létrehozására és fenntartására Kárpátalján. Az első tanévben 41 hallgatóval indult meg az oktatás az övodapedagógia, tanítói, angol-történelem, angol-földrajz szakokon. 2003-tól a tanárképzésen kívül eső szakterületeken is folynak nappali, levelező, kihelyezett és tanfolyami képzések. A Főiskola két anyaországi kihelyezett képzésnek a képzőhelyeként is működik: a Corvinus Egyetem Kertészeti Karának kertészmérnöki, illetve a Nyíregyházi Főiskola Gazdasági és Társadalomtudományi Karának gazdálkodási szakos képzéseként. A mintegy ezer hallgató 90 %-a magyar iskolában, 10 %-uk azonban ukrán iskolában érettségizett.

A főiskola ad otthont a **Polónyi Katalin Szóttés Múzeumnak**. A Beregszászon született névadó szóttésekből és hímzésekből álló magángyűjteményét ajánlotta fel a Főiskola részére, az ő támogatásával jött létre a kiállítás. Polónyi Katalin 1982-ben a népművészet terén elért munkásságáért, a beregi szóttés- és hímzőskultúra újjáélesztéséért, motívumkincsének feldolgozásáért Ukrajna Érdemes Népi Iparművésze kitüntetésben részesült.

A rendkívül színvonalas és gazdag kiállítást *Kudlotyák Krisztina*, a Pro Cultura Subcarpathica igazgatója és munkatársa, *Gál Adél* kulturális referens mu-

Látogató csoportunk és vendéglátóink az Abitex Ruhagyárban

tatta be. Mint elmondták, az érdeklődők a kiállító teremben beállított szövőszéken a szövést is kipróbálhatják, és megismerkedhetnek a vidék mintakincsével. A gyűjtemény anyaga és a bemutatott szövési és hímzési technikák a főiskola oktatási témái közé is bekerültek.

A Főiskola Nagyberegen egy tájházat is működtet, amelynek programjait a Pro Cultura Subcarpathia szervezi.

Ungvár

A tanulmányút második napján látogattuk meg Ungváron a **ZAT Uzsgo-**

rodszka Svejna Fabrika – Ungvári Ruhagyár Rt. – céget. *Olena Szergiivna Kovalcsuk* műszaki igazgató mutatta be az 53 évvel ezelőtt alapított vállalatot, amely eredetileg szövetkezetként indult és fo-

kozatosan nötte ki magát komoly nagy gyárrá. 1995-ben privatizálták, ekkor a munkavállalók vehették meg a részvényeket. Idegen tulajdon nincs is a cégben. A 325 munkavállaló mintegy 60 %-a ungvári, a többiek a környékről járnak be. Hetenként kb. 4000 darabot gyártanak, női nadrágokat, szoknyákat, blúzokat, kabátokat vegyesen. A termelésük nagy részét nyugat-európai megrendelők részére végzett bér munka teszi ki, de emellett hazai piacra „Parada” néven saját kollekciójuk is van, amit saját üzleteikben árulnak.

A vállalatnál találkoztunk a *Coats* ukrainai képviselőjével is, aki ismertette a cég gazdag cérválasztékát és bemutatta azt a kis kézi színmérő műszert, amelynek kameráját rá kell helyezni a varrandó anyagra és azonnal kijelzi, hogy a *Coats* választékából melyik kódszámú cérvászn az, amely az alapanyag színével legjobban egyezik.

A jól sikerült tanulmányút alkalmat adott közvetlen kapcsolatok felvételére is, aminek remélhetőleg eredménye is lesz majd.